

Afzender
Korpsstaf

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

VERZONDEN 2 2 DEC. 2022

Rubricering

Niet Vertrouwelijk

Datum 21 december 2022

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Behandeld door Korpsstaf

Kopie aan -

Bijlage(n) -

Onderwerp Advies inzake wetsvoorstel in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit in detentie

Geachte

Bij brief van 6 december 2022 verzocht u de politie te adviseren over het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met aanvullende maatregelen tegen georganiseerde criminaliteit in detentie. Ik heb met bijzondere belangstelling kennis genomen van dit conceptwetsvoorstel, en maak graag van de geboden gelegenheid gebruik om hierover vanuit het perspectief van de taakuitvoering van de politie te adviseren.

Het tegengaan van voortgezet crimineel handelen vanuit detentie is van groot belang om te waarborgen dat (voorlopige) hechtenis er ook daadwerkelijk voor zorgt dat, zoals bedoeld, crimineel handelen stopt. De afgelopen jaren is gebleken dat de huidige wettelijke instrumenten die de overheid ten dienste staan om voorzetting van crimineel handelen te voorkomen voor een deel van de gedetineerden onvoldoende zijn. Het is daarom goed dat het voorliggende wetsvoorstel voor deze categorie gevallen een uitbreiding van het instrumentarium bevat.

De in het wetsvoorstel gekozen inhoudelijke uitbreidingen van beperkingen komen mij juist en volledig voor. De positionering van de minister als bevoegd orgaan zal bijdragen aan een uniforme uitvoering en het vermijden van risico's.

De uitwerking van de voorgestelde maatregelen en procedures, zoals vormgegeven in het wetsvoorstel, geeft mij aanleiding tot een aantal opmerkingen.

Ten eerste vraag ik aandacht voor de grondslag voor het verstrekken van politiegegevens aan de minister, ter onderbouwing van door hem te geven bevelen op grond van artikel 40b. In de conceptmemorie van toelichting wordt nader ingegaan op de informatie die aanleiding geeft tot een dergelijk bevel. Onder meer wordt aangegeven dat deze informatie afkomstig kan zijn van het GRIP, het OM, de politie, en (binnen en buitenlandse) veiligheidsdiensten. De politie, waaronder mede het GRIP, dient een grondslag te hebben om tot het verstrekken van politiegegevens te kunnen overgaan. Grondslagen tot verstrekking worden gegeven in de Wet politiegegevens (Wpg), met een nadere uitwerking daarvan in het Besluit politiegegevens (Bpg). Niet duidelijk is op welke grondslag een

verstrekking ten behoeve van het voorgestelde in artikel 40b, kan plaatsvinden. Is de grondslag gelegen in de mogelijkheid om aan de DJI politiegegevens te verstrekken zoals bedoeld in artikel 18, lid 1, van de Wpg, jo. artikel 4:3, lid 1, onder c, ten vierde, van het Bpg? Of betreft het een eigenstandige verstrekking aan de minister en komt daartoe een aanpassing van het Bpg, met daaraan voorafgaand een toestemming of opdracht van de minister op grond van artikel 18, lid 2 Wpg? Het advies is om expliciet aan te geven op welke grondslag van de Wpg de politie (waaronder het GRIP) politiegegevens kan verstrekken aan de minister. Deze duidelijkheid is niet alleen voor de politie van belang, maar ook voor de andere opsporingsdiensten. Het zou in dat verband overigens goed zijn om in de memorie van toelichting telkens, waar van toepassing, niet alleen de politie maar ook de andere opsporingsdiensten te noemen.

Ten tweede zou ik willen wijzen op een mogelijke lacune in de mogelijkheden om gevoelige informatie af te schermen in de bezwaar- en beroepsprocedure die kan volgen nadat de minister een bevel op grond van artikel 40b heeft gegeven. Het wetsvoorstel regelt dat de Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming bij de behandeling van een beroepschrift tegen een door de minister afgewezen bezwaar, toepassing kan geven aan artikel 8:29 Algemene wet bestuursrecht. In die bepaling is geregeld dat stukken ter uitsluitende kennisneming van de beroepsinstantie gegeven kunnen worden, en dus niet aan de klager. De beroepsinstantie kan echter de aldus afgeschermd informatie alleen ten grondslag leggen aan haar beslissing als de klager daarvoor toestemming geeft. Het komt mij niet onwaarschijnlijk voor dat klagers in procedures over opgelegde beperkingen die toestemming niet zullen verlenen. De beroepsprocedure moet dan, zo stelt artikel 8:29, worden verwezen. Gelet op de gevoelige informatie die in deze procedure aan de orde kan zijn, adviseer ik te bezien of de regeling van artikel 8:29 lid 6 op deze procedure van overeenkomstige toepassing kan worden verklaard. In die bepaling is geregeld dat in zaken betreffende de Wet open overheid van bepaalde stukken altijd uitsluitend de bestuursrechter kennis neemt, en dat de hiervoor genoemde toestemming van de andere partij van rechtswege is verleend.

Mijn derde opmerking betreft de voorgestelde regeling rondom de (maximaal 2) rechtsbijstandverleners. In het wetsvoorstel en de toelichting wordt geen aandacht besteed aan de vraag of de rechtsbijstandverlener(s) ondersteunende derden, zoals kantoorgenoten of andere aan het kantoor verbonden medewerkers, tijdens het bezoek aan de gedetineerde mag meenemen. Het zou goed zijn in de toelichting daarover een richtinggevende uitspraak op te nemen. Daarnaast merk ik op dat de voorgestelde beperkingen en maatregelen op zichzelf niet kunnen garanderen dat rechtsbijstandverleners niet onder druk worden gezet. Om dit te voorkomen dan wel tijdig te signaleren is, ook met het oog op de veiligheid van de rechtsbijstandverleners zelf, blijvende aandacht nodig van alle betrokken partijen.

Als vierde vraag ik aandacht voor de mogelijke beperking van mediagebruik door gedetineerden. In de conceptmemorie van toelichting wordt gesteld dat het voorstel geen gevolgen heeft voor het recht op nieuwsgaring. Het recht om bijvoorbeeld te beschikken over een televisie kan, zo vervolgt de toelichting, enkel om disciplinaire redenen worden beperkt, en niet als gevolg van een bevel van de minister. Ik wijs er op dat het hierdoor mogelijk blijft dat een gedetineerde, via bijvoorbeeld in codetaal gestelde contactadvertenties in een krant, toch boodschappen kan ontvangen. Daarom geef ik in overweging ook een, al dan niet gedeeltelijke, beperking op mediagebruik mogelijk te maken.

Tot slot vraag ik aandacht voor de voorgestelde regeling van artikel 40a lid 6. Daar wordt geregeld dat de gedetineerde, in afwijking van de hoofdregel dat hij maximaal 2 rechtsbijstandsverleners heeft, in bijzondere omstandigheden aan de directeur van de inrichting het verzoek kan doen een of meerdere andere rechtsbijstandsverleners aan te wijzen. Deze regeling is, zo blijkt uit de toelichting, bedoeld voor situaties waarin de gedetineerde rechtshulp nodig heeft voor andere zaken dan de strafzaak. Te denken valt daarbij aan civielrechtelijke of fiscale procedures. Op zichzelf is begrijpelijk dat gedetineerden de mogelijkheid moeten hebben om vertrouwelijk te communiceren met andere rechtsbijstandverleners dan de (maximaal 2) strafrechtadvocaten. Voorkomen moet echter worden

dat deze regeling kan worden misbruikt, bijvoorbeeld doordat de gedetineerde opzettelijk en doelbewust een civielrechtelijk geding aan gaat om met een derde advocaat vertrouwelijk te kunnen communiceren. Te overwegen is om dergelijke verzoeken niet te laten beoordelen door de directeur van de inrichting maar door de minister. Daarnaast zou verduidelijkt kunnen worden dat ook het overleg met de toegestane extra rechtsbijstandverlener onderworpen is aan visueel toezicht.

Hoogachtend,

lid/korpsleiding

Postbus 264, 2501 CG Den Haag

Gezien scankamer
JenV

2.7. DEC. 2022

FMHaaglanden

23 DEC. 2022

Ontvangen

20221227.149.0005